A°. 1863. N°. 172.

Opregte Haarlemsche Vrijdagsche Courant

van 24 Julij.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 22 Julij.

In hier ontvangen telegrafische berigten uit Weenen worden uittreksels medegedeeld uit beschouwingen van den *Botschafter* en van de *Ost-Deutsche-Post* over het antwoord van Rusland aan de drie mogendheden. „Men is geregtigd om te zeggen (schrijft het laatstgenoemde orgaan), dat het russische antwoord in alle opzigten eene negatieve strekking heeft. Het eenige punt, waaromtrent dit antwoord geacht kan worden iets stelligs te verlangen, is de uitgesproken wensch naar eene Conferentie van die mogendheden (Rusland, Oostenrijk en Pruissen), die indertijd door de verdeeling van Polen bevoordeeld geworden zijn." De *Botschafter* schrijft: „Er straalt in het antwoord van de russische Regering door, dat prins *Gortschakoff* de poolsche kwestie bij voorkeur alleen met de hulp van het Kabinet van Weenen, en zoo noodig ook met die van het Kabinet van Berlijn wenscht te regelen."

— *L'Europe* van heden wijdt een hoofd-artikel aan het wederleggen van de stelling, den 13den dezer door graaf *Russell* verdedigd in het engelsche Huis der lords, dat alleen het tegenwoordige Koningrijk Polen kan aangemerkt worden als anti-russischgezind, en dat de bevolking der provincien Lithauen en Ruthenie, voor verreweg het grootste gedeelte, zelve tot den russischen stam behoort. *L'Europe* beweert, dat deze twee oud-poolsche provincien nimmer opgehouden hebben zich te onderscheiden van het eigenlijk gezegde Rusland; dat de bevolking aldaar, hoewel niet van poolsche afkomst, steeds de grootste sympathie en bewondering voor de Polen gekoesterd heeft, en dat zij de Russen nog heden bestempelt met den altoos eenigzins minachtenden naam van Moscoviten. Wil Engeland dus oorlog voeren uit liefde voor de Polen van het voormalige Hertogdom Warschau, dan behoeft het dit, volgens *l'Europe*, niet na te laten met het oog op Lithauen.

Het dagblad der zich noemende Nationale Regering in Polen, dat den titel voert van *de Onafhankelijkheid*, laat zich over de tusschenkomst der westelijk-europesche mogendheden, voor zoo ver zich die tot hiertoe geopenbaard heeft door het indienen te Petersburg van het zesledige programma, op de volgende wijze uit: „Het bestaan van Polen is voor Europa niet onverschillig. Polen, dat nimmer berust heeft in de verdeeling, waarvan het zich het voorwerp gezien heeft, en dat nooit heeft opgehouden te strijden voor zijne nationaliteit, was steeds en is nog altijd Europa's schutsmuur. Was Rusland uitgeput, de oorzaak van zijne zwakheid moest gezocht worden in Polen. Was Rusland magtig, uit Polen kwamen de slagen voort, waardoor het verzwakt en vernederd werd. Zoo was en is de stand van zaken. En thans, thans doet men ons mededeeling van de voorstellen der mogendheden. Wij mogen het niet verbergen, wij komen er openlijk voor uit, de poolsche natie merkt die voorstellen als eene bittere bespotting van onze rampen aan. Konden zij ernstig gemeend zijn, of zijn zij dit werkelijk, dan verraden zij een volkomen gebrek aan kennis van onzen waren toestand."

— In sommige duitsche dagbladen wordt mededeeling gedaan van een bitter woord, dat onlangs ontvallen zou zijn aan *Garibaldi*. Voor de opening van het laatstelijk te Turin gevierde scherpschutters-feest, waarbij *Garibaldi* als onder-voorzitter der italiaansche schutters-vereeniging tegenwoordig had moeten zijn, zond namelijk Koning *Victor Emmanuel* een zijner adjudanten naar Caprera, ten einde den voormaligen dictator eershalve uittenoodigen tot bijwoning van het feest. De Koning deed hem daarbij weten, dat het hem, *Garibaldi*, genoegen doen zou, met eigen oogen getuige te zijn van de vorderingen in het schieten, in den laatsten tijd door de Italianen gemaakt. „Van de wezenlijkheid dier vorderingen (zou *Garibaldi* geantwoord hebben) houd ik mij overtuigd; immers werd mijn voet door een italiaanschen kogel getroffen, en dit behaagde Z. M. zoo zeer, dat hij den schutter (kolonel *Pallavicini*) tot generaal bevorderde."

— Van hetgeen er omgaat in de officiële staatkundige wereld te Berlijn dringt tot heden niets door tot de kennis van het publiek. Men kan er dus ook niet over oordeelen, of het stilzwijgen der ministers moet aangemerkt worden als een teeken van werkeloosheid, dan wel als de voorbode van eene weldra met verdubbelde veerkracht in praktijk te brengen staatkunde.

Veel opspraak heeft te Berlijn verwekt het springen van het Dantziger bankiershuis *Behrend*, waarvan het hoofd dezelfde heer *Behrend* is, die herhaardelijk tot ondervoorzitter van de pruissische Tweede-Kamer gekozen werd. De heer *Behrend* heeft zijn ontslag genomen als medelid van die vergadering, doch zal, indien hij er tijdig genoeg in slaagt om een accoord te sluiten met zijne schuldeischers, hoogstwaarschijnlijk weder ingekozen worden.

Er worden te Berlijn voorbereidende maatregelen getroffen voor het houden van eene nationale nijverheids-tentoonstelling.

— De *Kölnische Zeitung* behelst een correspondentieartikel uit Turin, waarin gezegd wordt, dat de oppositiepartij in de italiaansche Kamer het gebeurde met de vijf „passagiers" aan boord van de *Aunis*, die door het ministerie aan Frankrijk zijn uitgeleverd geworden, gebruiken zal als een wapen om het Kabinet door eene interpellatie omvertewerpen. De ministers zullen echter op die interpellatie antwoorden (zegt de correspondent), dat zij wel aan Frankrijks verlangen voldaan hebbben, doch dat Frankrijk bereid is om de „passagiers", die het van Italie opgeëischt heeft, als „misdadigers" weder aan Italie aftestaan. Bovendien zal de minister *Minghetti* aan de oppositie de vraag voorleggen, of het beter zou geweest zijn om ter wille van deze vijf personen aan Frankrijk den oorlog te verklaren?

PARIJS, 21 Julij.

De hier uitkomende dagbladen houden zich heden bezig met het antwoord, hetwelk door Prins *Gortschakoff* is gegeven op de nota der engelsche Regering, wat Polen betreft. Het blijkt thans, dat hetgeen vroeger door de drukpers omtrent dat antwoord is gemeld, overeenkomstig de waarheid is geweest. Het daarin behandelde hoofdpunt is, dat het gouvernement te Petersburg zich niet kan vereenigen met het voorstel eener algemeene europesche Conferentie, waarop vooral van de zijde van Engeland en Frankrijk is aangedrongen. Rusland verlangt eene voorafgaande onderhandeling met Pruissen en Oostenrijk, de mogendheden, welke, bij de verdeeling van Polen, mede uitbreiding van grondgebied hebben erlangd, en heeft dit punt zelfs tot een bepaald tegen-voorstel gemaakt.

Naar het oordeel der russische Regering, vloeit zoodanige voorafgaande onderhandeling voort zoowel uit den geest der tractaten van 1815, als uit den aard der vraagstukken, welke de mogendheden aan het onderzoek van een Congres willen onderwerpen. Zij staan toch in het naauwste verband met de inwendige administratie des lands en zijn van dien aard, dat geene mogendheid ter wereld zou dulden, dat eenige buitenlandsche magt zich daarmede bemoeide. De waardigheid van Rusland gedoogt niet, dat 's lands Regering toegeve ten aanzien van eene aangelegenheid, waaromtrent geene mogendheid zich eenige concessie zou veroorloven. In 1815 zijn dan ook dergelijke vraagstukken zeer teregt gelaten buiten de beraadslaging der acht mogendheden, welke de eind-acte van het Congres hebben geteekend. Zij zijn eerst regtstreeks door de belanghebbende mogendheden afzonderlijk geregeld en daarna opgenomen in het algemeene tractaat. Meer in het bijzonder is dit ook het geval geweest met Polen. Den 21sten April 1815 is een tractaat, wat dien Staat betreft, tot stand gebragt tusschen Rusland, Pruissen en Oostenrijk. De eind-acte is door de acht mogendheden eerst daarna vastgesteld en geteekend den 9den Junij. Rusland meent, dat men thans denzelfden weg moet volgen.

Alvorens echter iets kan worden verrigt, moet, naar luid der depeche van prins *Gortschakoff*, de orde in Polen zijn hersteld en moeten de opstandelingen de wapenen hebben nedergelegd. Hij meent, dat voornamelijk door den invloed der europesche mogendheden deze gewigtige uitkomst zal kunnen worden verkregen. Het zal te dien einde voldoende zijn, dat door die mogendheden tot de Polen eene duidelijke taal worde gevoerd, waaruit zal blijken, dat zij zich niet met hersenschimmen moeten vleijen, en waardoor tevens een einde zal worden gemaakt aan de berekeningen dergenen, die met volksbewegingen hun voordeel trachten te doen.

De telegraaf heeft den korten inhoud medegedeeld van de beraadslaging, welke door de russische nota in het engelsche Parlement is uitgelokt. De republikeinsche *Siècle* betreurt het zeer, dat lord *Palmerston* getrouw schijnt te zullen blijven aan het stelsel van voorzigtige gematigdheid, 't welk hij, van den aanvang der onderhandelingen over Polen af, heeft aangenomen. Verder behelst dat blad een hevigen aanval op den minister *Gladstone*, die, na vroeger met den meesten nadruk het despotismus in Napels te hebben bestreden, thans zich zoo toegevend betoont tegenover de willekeur en dwingelandij der Moscoviten, en zich verbaast over de stoutmoedigheid dergenen, die de onafhankelijkheid van Polen verlangen.

De ultramontaansche *Monde* predikt heden den oorlog tot herstel van Polen. Volgens dat blad, kan dat uiterste niet worden vermeden. Wordt de oorlog nu aan Rusland verklaard, dan zal de strijd door het katholicismus tegen de revolutie worden gevoerd. Aarzelt de Regering van Keizer *Napoleon*, dan zal de revolutie zich later op hare eigenaardige wijze met het herstel van Polen belasten. „Men staat thans (volgens *le Monde*) tegenover het niet te vermijden *dilemma*: òf het herstel van Polen, òf de revolutie; òf het herstel van eene groote in de vorige eeuw bedrevene onregtvaardigheid, òf de omverwerping der orde in geheel Europa. De beslissing kan niet langer worden uitgesteld. Het werk der ongeregtigheid heeft hare gevolgen voortgebragt. Het onregt moet worden goedgemaakt, of men zal onder de gevolgen bezwijken."

Le Siècle laat zich heden zoo ongunstig over den Paus uit als dat blad welligt nog nimmer heeft gedaan, en dat wel ter zake van den bekenden brief, welken de Kerkvoogd aan Czaar *Alexander* heeft geschreven. De Paus heeft, gelijk men weet, den russischen Souverein aangespoord om de regten van het katholicismus te handhaven en te waarborgen, en hem de verzekering gegeven, dat hij alsdan op de trouw en de *onderwerping* der poolsche natie zal kunnen rekenen. Die van *le Siècle* verkondigen, dat zij „schaamrood" zijn geworden bij het lezen van die „afschuwelijke zinsnede". Polen zou nu weten, dat het niets anders van het Pausdom te verwachten heeft dan onderwerping aan Rusland, mits het slechts onderworpen blijve aan het Hof van Rome. Naar de overtuiging van die publicisten, ademt de pausselijke brief niets dan dorre mededogenloosheid, gepaard met de uiterste zelfzucht. De Paus denkt in de verte niet aan de bevrijding van Polen. De katholieke Kerk moet van hare kwalen worden verlost. Op den bloei van die Kerk en daarop alleen komt het aan. Het is, volgens *le Siècle*, bijna niet te gelooven, dat men iets dergelijks durft beweren, terwijl eene geheele natie sterft, zonder dat éene bevriende hand haar wordt toegereikt.

— De Kamer der Gedeputeerden te Turin heeft zich, met 130 tegen 70 stemmen, vereenigd met de wetsvoordragt tot heffing van eene belasting op de inkomsten.

PARIJS, 22 Julij.

Al de dagbladen verklaren zich ontstemd door den toon en niet minder door den inhoud van het russische antwoord. *La France* erkent thans, dat zij, eene gunstige verwachting van dat antwoord koesterende, zich bedrogen heeft.

Er is heden, onder het voorzitterschap van de Keizerin, te St. Cloud ministerraad gehouden. Men beweert, dat onze bewindslieden slechts half ontevreden zijn over de houding, die prins *Gortschakoff* goedgevonden heeft aantenemen, en wel, omdat er thans een beter vooruitzigt bestaat, dat Engeland en Oostenrijk, verontwaardigd over het gedrag van Rusland, zich naauw aan Frankrijk zullen aansluiten. Er wordt verhaald van eene door de drie mogendheden gemeenschappelijk naar Petersburg te zenden nieuwe nota. Eerst wanneer de Czaar ongezind zal bevonden zijn om zich naar dit tweede verzoek te voegen, zal er spraak kunnen zijn van het zenden van een ultimatum.

Ter beurze heeft de russische nota zeer nadeelig gewerkt. Men was daar algemeen overtuigd, dat Frankrijk het antwoord niet schuldig mogt blijven. Ook meende men, bij eene vergelijking van de nota aan Frankrijk met de nota aan Engeland, een verschil van uitdrukking te bespeuren, waaruit blijken zou, dat Rusland vooral rekent op de vredelievende gezindheid van Engeland.

— Eerstdaags zullen een aantal hoofd-officieren van het expeditie-leger in Mexico hier aankomen. Ook verwacht men, met dezelfde scheepsgelegenheid, de te Puebla krijgsgevangen gemaakte mexicaansche officieren.

— Naar men zegt, heeft de Keizer met eigen hand het plan ontworpen van de manœuvres, die den 15den Augustus te Cherbourg uitgevoerd zullen worden door de gepantserde vloot aldaar.

LONDEN, 21 Julij.

In het Huis der gemeenten is gisteren avond op nieuw beraadslaagd over de poolsche zaak, en wel naar aanleiding van een door den heer *Horsman* aangekondigd voorstel, inhoudende, dat het Huis verklaren zou, „dat de schikkingen, die in 1815 bij het tractaat van Weenen omtrent Polen gemaakt zijn, niet beantwoord hebben aan het voorgestelde doel om een goed bestuur over dat land en den vrede in Europa verzekeren, en dat alle verdere pogingen om in Polen de zaken volgens dat tractaat interigten, noodwendig voor dat land heilloos en voor Europa gevaarlijk zouden zijn." Bij de ontwikkeling van dit voorstel, herinnerde de spreker de gebeurtenissen, die sedert 1815 in Polen hebben plaats gehad, ten betooge, dat Rusland niet voldaan heeft, en getoond heeft niet gezind te zijn om te voldoen aan hetgeen noodig is om Polens rust en welvaart te verzekeren. Over hetgeen nu in den laatsten tijd door het britsche gouvernement in de poolsche zaak gedaan was, betoonde hij zich hoogst ontevreden. Indien het gouvernement niet gezind was om voor Polen het zwaard te trekken, was het veel te ver gegaan in zijne vertoogen ten gunste van dat land; dan had het een brand in Europa doen ontstaan, dien het niet bij magte was te beteugelen of te blusschen. De dezerzijds aan Rusland gedane voorstellen tot bevrediging van Polen waren volstrekt onvoldoende; want dat land verlangde herstelling van zijne onafhankelijkheid. Tot het bereiken van dit doel behoorde Engeland medetewerken. Indien Engeland daartoe niet gezind was, had het zich moeten onthouden van het aanvuren van den opstand door niets afdoende diplomatieke vertoogen. Indien men nu de Polen verder aan hun lot overliet, was men medepligtig aan de verdere onderdrukking van dat volk. Het onregt, hetwelk Engeland vroeger jegens Polen had helpen plegen, door de herstelling van deszelfs onafhankelijkheid tegen te gaan, behoorde het nu goed te maken.

Terstond na den heer *Horsman* heeft de kanselier der Schatkist, de heer *Gladstone*, het woord gevoerd ter bestrijding van het voorstel. Met nadruk kwam hij op tegen de beschuldiging, dat Engeland den poolschen opstand zou hebben aangemoedigd, en evenzeer tegen het beweren, dat Engeland, indien het niet gezind was om voor Polen de wapenen optenemen, zich van vertoogen ten gunste van dat land had behooren te onthouden. De bepalingen van het Weener tractaat ten aanzien van Polen ter zijde te stellen, vermogt Engeland niet, en zou om verschillende redenen hoogst onraadzaam wezen.

Daarna heeft de heer *Hennessy* de handelingen van Rusland ten aanzien van Polen op eene heftige wijze bestreden, ten betooge, dat hetzelve daardoor alle regten op dat land heeft verloren.

Nadat de heeren *Kinglake*, *Peacoke*, *Newdegate* en lord *Vane* het voorstel bestreden, doch de heeren *Goldsmid* en *Beaumont* hetzelve ondersteund hadden, heeft lord *Palmerston* de handelingen van het britsche gouvernement in de poolsche zaak breedvoerig verdedigd. Hij stelde daarbij op den voorgrond, dat Engeland alleen op grond van het Weener tractaat geregtigd is om zich met de zaken van Polen te bemoeijen, en daarom dan ook bij Rusland op het naleven van dat tractaat ten opzigte van Polen heeft aangedrongen. Dat de dezerzijds gedane vertoogen doelloos en onvruchtbaar zouden zijn, ontkende hij. Toegevende aan het met nadruk door Engeland en vele andere mogendheden geopenbaarde verlangen, had Rusland zich nu bereid verklaard om, binnen de grenzen van het Weener tractaat, in discussie te treden over de poolsche zaak. Dit was reeds zeer veel gewonnen; het gaf hoop op verbetering van Polens toestand. Voorts bestreed hij de stelling van den heer *Horsman*, dat Engeland in 1815 medegewerkt had om Polen onder de russische heerschappij te brengen; Rusland had destijds Polen overwonnen, en het beste wat toen voor dat land verrigt kon worden, was hetgeen in de tractaten

ten opzigte van hetzelve bepaald is. Verliet men nu den grondslag der tractaten, dan kon men niet meer aandringen op de vestiging van een nationaal en vrijzinnig bestuur in Polen, want dan had Rusland van zijn kant het regt om alle bemoeijenis met de zaken van dat land aftewijzen en alleen het regt van overwinning te doen gelden. De vestiging van een nationaal en constitutioneel bestuur in Polen, terwijl de Keizer van Rusland in zijne russische landen een onbeperkt gezag voerde, achtte hij geenszins eene onmogelijke en onpraktische zaak; maar aan de herstelling van Polens onafhankelijkheid was niet te denken zonder dat de vroeger tot dat Koningrijk behoord hebbende landen weder met hetzelve vereenigd werden, en dit zou niet kunnen geschieden zonder een grooten en bloedigen oorlog, waartoe Engeland de hand niet kon leenen. Na zich beklaagd te hebben, dat het russische gouvernement ongezind is om een wapenstilstand in Polen te doen plaats hebben, besloot de minister met de verklaring, dat hij nu niet kon opgeven, hoe Engeland verder in de zaak zou handelen, maar dat het met Frankrijk en Oostenrijk zich beraden zou over hetgeen verder geschieden moest, en dat men zich verzekerd kon houden, dat het te nemen besluit de goedkeuring van het Huis en van de bevolking zou wegdragen.

Daarna heeft de heer *Horsman* nog kortelijk het woord gevoerd en, na aangemerkt te hebben, dat Engeland, indien het gemeenschappelijk met Frankrijk en met Oostenrijk in deze zaak bleef handelen, in de gelegenheid was om eene heilzame contrôle uitteoefenen over Frankrijks steeds naar verovering strevende staatkunde, zijn voorstel ingetrokken.

— Het antwoord van den russischen minister, prins *Gortschakoff*, op het van wege de britsche Regering gedane voorstel, betreffende Polen, wordt heden in zijn geheel door onze nieuwsbladen medegedeeld. Het voert de dagteekening van 1 (13) Julij.

— De berigten uit Bombay van 24 Junij melden, dat de cholera in het Rijk van Burmah was uitgebroken en reeds vele van de aldaar gestationeerde britsche militairen ten grave had gesleept.

— De beurs was heden op nieuw flaauwer. De 3 pc. gecons. 92⅝ à ¾ g. g. en op tijd.

LONDEN, 22 Julij.

De heer *Cochrane* heeft gisteren avond in het Huis der gemeenten de aandacht op de zaken van Japan gevestigd. Hij vreesde, dat Engeland op 't punt was van met dat land in oorlog te geraken, en zou het zeer betreuren indien dit werkelijk gebeurde; te meer, omdat door de in Japan verblijf houdende Engelschen maar al te zeer aanleiding tot ontevredenheid der bevolking was gegeven door oneerlijkheid in handelszaken. Naar zijn inzien, was Engeland niet geregtigd tot dwangmaatregelen tegen het japansche gouvernement. — In gelijken geest sprak de heer *Liddell*, en deze voegde er bij, dat het met Japan gesloten tractaat door het aanjagen van vrees was afgedwongen, en dat het, volgens de wetten van het land, niet verbindende was voor de groote grondbezitters.

Van den kant der bewindslieden heeft de heer *Layard* daarop geantwoord, dat de Regering het zoo zeer als iemand betreurt, dat zij genoopt is geworden om eene dreigende houding tegen Japan aantenemen, maar dat dit onvermijdelijk noodig is geweest. Het met den Tycoon, of wereldlijken Keizer, gesloten tractaat was wel degelijk geldig en verbindende. De beleedigingen, die de Japanners zich hadden veroorloofd, waren niet alleen tegen de Engelschen, maar evenzeer tegen de Russen en de Americanen gerigt geweest. De dezerijds gedane eischen waren uiterst gematigd; hij vertrouwde, dat zij ingewilligd zouden worden, en dat Engeland dus niet genoodzaakt zou wezen om tot oorlog overtegaan. Prins *Satsuma* namelijk, die eigenlijk de gepleegde geweldenarijen had bedreven, zou waarschijnlijk verantwoordelijk gesteld worden voor de aangedane beleedigingen en daarvoor moeten boeten. Thans, verklaarde de heer *Layard* ten slotte, konden nog geene stukken over de japansche zaak aan het Huis medegedeeld worden.

— In haar beursberigt zegt de *Times*, dat de poolsche zaak gisteren wel veel bezorgdheid ter beurze baarde, maar dat de groote kapitalisten en kooplieden niet in die bezorgdheid deelen, en dat men over 't algemeen gelooft, dat de publieke opinie in Engeland zoo zeer voor het volgen van een weg van gematigdheid gestemd is en zoo zeer tevreden zou zijn met eene behandeling der zaak door eene Conferentie van gevolmagtigden der vijf mogendheden, dat het doen van een stap, waardoor Engeland in een oorlog gewikkeld zou worden, onmogelijk zou wezen.

HAARLEM, 22 Julij.

In de bijeenkomst van den gemeenteraad van heden is medegedeeld, dat de raad van admin. van den Holl. Spoorweg heeft berigt, de voorwaarden van het besluit tot uitgifte van den grond in erfpacht aantenemen.

Op het verzoek, dat mogt worden gezorgd voor het beter onderhouden van de garnizoens-gebouwen binnen deze stad, heeft Z. E. de minister van Oorlog geantwoord, dat de toestand dezer gebouwen zeer voldoende is: dat bij dezelve reeds vele verbeteringen zouden zijn aangebragt, indien de voor het onderhoud der kazernen aangewezen middelen dit hadden veroorloofd.

Vermits het gemeente-bestuur van Bloemendaal zich bereid heeft verklaard om het gedeelte van de Delft, hetwelk onder die gemeente ligt, in bevaarbaren staat te brengen, is op voorstel van B. en W. besloten om ook het gedeelte, hetwelk onder deze stad gelegen is, van den Singel tot aan de belastingspaal aan de Lange Delft, te doen uitdiepen.

Op een adres van het bestuur van de afd. Haarlem van de Maatschappij van Weldadigheid, houdende verzoek om het tekort der rekening van die afdeeling over 1862, wegens verpleging van opgezonden gezinnen, ad *f* 217-67⁵, uit de gemeente-kas te voldoen, en met berigt, dat dit tekort over 1863 op *f* 371-28⁵ wordt berekend, hebben B. en W. voorgesteld, afwijzend te beschikken. Een amendement, om in het tekort over 1862 op de verlangde wijze te voorzien, is met 7 tegen 5 stemmen afgewezen, en het voorstel is daarop aangenomen.

B. en W. hebben voorgesteld om de walmuren langs de Achter Nieuwe Gracht te behouden, met uitzondering van die langs den grond van de fabriek *de Phenix*, en om, te beginnen met 1864 en zoo lang noodig, daarvoor een bedrag van *f* 2000 op de begrooting te brengen, en den muur langs *de Phenix* desgevorderd aftebreken en door een talus te vervangen. Na eenige woordenwisseling heeft de vergadering zich vereenigd met het voorstel om aan de bedoelde walmuren geene kosten te besteden, tot dat omtrent de waterverversching zal zijn beslist. Ten gevolge van dit besluit, is het voorstel van B. en W. beschouwd als te zijn vervallen. Bij die gelegenheid is opgemerkt, dat, nu de arbeid in de fabrieken is gestaakt, niet meer wordt geklaagd over den stank, welke vroeger van het water in de grachten en den Singel is waargenomen.

B. en W. hebben medegedeeld, dat de Rijks personele belasting van den 5den en 6den grondslag voor 1862-63 binnen deze stad heeft bedragen voor *dienstboden* *f* 9652-50, en voor *paarden* *f* 3872-62⁵.

Bij de stadsschool lt. B, is benoemd als eerste hulponderwijzer *J. D. Wijkhuizen*, en als derde *G. J. Engelgeer*.

B. en W. hebben eene buitengewone aflossing voorgesteld van *f* 5000 van de leening van *f* 50.000 à 4½ pc., en om daartoe te besteden *f* 3000 van de voordeelige uitkomst van de dienst van 1862, en *f* 2000 van in 1863 verkochte eigendommen. De commissie van Financien heeft verzocht om voor het uitbrengen van het verslag deswegens diligent te worden verklaard tot de voordragt der begrooting voor 1864. Daartoe is besloten.

Op voorstel van B. en W. is besloten om de kosten van het museum nog met *f* 1000 te verhoogen, tot het restaureren van eenige schilderijen.

Op voorstel van B. en W. is een bedrag van *f* 836-38⁵ beschikbaar gesteld voor practizijns-kosten in de zaak van *W. Stapelkamp*, in eersten aanleg en hooger beroep.

Onderscheidene adressen zijn in handen van B. en W. gesteld, en daaronder een van *J. C. v. d. Berg*, tot aankoop van den grond van den schouwburg buiten het Houthek, met eene strook daarnevens, tot vergrooting van het gebouw.

De voorzitter heeft berigt, dat het Landhuishoudkundig Congres in 1864 hier ter stede zal worden gehouden, en dat de vernieuwing van de Gravensteenen- en Wildemansbruggen is aangenomen door *J. Doedens Jr.* en *H. Figée*, voor *f* 22.060.

M. E. Immer, wed. *W. Hos*, is op nieuw aangesteld als stads-vroedvrouw.

Een brief van het Parochiaal Wees- en Armbestuur, houdende bedenkingen ten aanzien van het te nemen besluit, betreffende het gebouw van het St. Jacobs-gasthuis, is in handen van B. en W. gesteld.

HAARLEM, 23 Julij.

Telegrafische berigten.

BERLIJN, 23 Julij. In het dagblad van Posen wordt beweerd, dat zeven grens-districten, en die van Kulm, Thorn, Graudenz en Strasburg, in staat van beleg behooren te worden verklaard.

Het dagblad van Petersburg, van den 22sten, deelt de antwoorden der russische Regering op de drie nota's mede.

NIEUW-YORK, 11 Julij. [*v. R.*] Volgens den *Herald*, is in het Kabinet de vraag overwogen, of er een middel zou kunnen gevonden worden om tot den vrede te geraken; zou de heer *Seward* hebben voorgesteld: amnestie, behalve voor de hoofden van den opstand; intrekking van de acte van confiscatie en emancipatie, en zou dientengevolge eene ministeriële crisis zijn ontstaan. De zendeling van den President *Davis*, de heer *Stephens*, zou hebben voorgeslagen, twee afzonderlijke besturen, onder éénen President.

NIEUW-YORK, 13 Julij. De tegenover den generaal *Meade* staande legers maken zich op nieuw gereed om slag te leveren.

Te York hebben belangrijke wanorden plaats gehad, ter zake van de conscriptie.

KOPENHAGE, 22 Julij. Nieuwe verordeningen op de inkwartiering doen veronderstellen, dat de Regering eerlang krijgsbewegingen zal gelasten. De minister van Marine heeft scheepsbevelhebbers opgeroepen, om tijdelijk als luitenants bij de zeemagt in dienst te treden.

LEMBERG, 23 Julij. *Wysocki*, een der hoofden van den poolschen opstand, is gisteren hier in hechtenis genomen. Buitendien hebben verscheidene andere arrestatien plaats gehad.

LONDEN, 23 Julij. Antwoordende op eene vraag van den heer *Fitzgerald*, heeft lord *Palmerston* in het Huis der gemeenten gezegd, dat hij hoop had dat het geschil tusschen Denemarken en Duitschland langs den diplomatieken weg vereffend zou worden. Engeland, zeide hij, wil de integriteit van Denemarken handhaven en heeft in dien geest raad gegeven.

WEENEN, 23 Julij. Antwoordende op eene interpellatie over het overschrijden der oostenrijksche grenzen door russische troepen, heeft de minister *Rechberg* in het Huis der Afgevaardigden verklaard, dat daarvoor door den Grootvorst *Konstantijn* reeds voldoening is gegeven. — De minister voor de Politie heeft gezegd, dat in Krakau door de militairen gevuurd is omdat zij beleedigd werden, en dat dit strookte met de gegeven instructien; dat de Regering, bij het onder bewaking houden van voor de rust gevaarlijke personen, internationale pligten in acht te nemen heeft, en dat de wet, welk de persoonlijke vrijheid beschermt, in zaken van het volkenregt niet toepasselijk is.

PARIJS, 23 Julij. De *Pays* zegt, dat men in geheel Frankrijk, zoowel in de departementen, als te Parijs, de standvastige en waardige houding van 's Keizers gouvernement tegenover de zonderlinge aanmatigingen van Rusland, eenstemmig hoort prijzen. De volken hebben, volgens dat blad, de russische antwoorden instinktmatig beoordeeld, en daarin kwalijk luidende uitdrukkingen en nieuwe redenen tot verbittering opgemerkt.

De *France* meldt, dat de oostenrijksche gezant, prins *Metternich*, heden een langdurig onderhoud met den minister *Drouyn* gehad heeft. — De Keizerin is heden ochtend naar Vichy vertrokken.

Naar men verzekert, heeft het fransche gouvernement een ferm antwoord aan Rusland opgesteld, 't welk heden naar Londen en Weenen afgezonden zal worden. De engelsche en de oostenrijksche nota's worden zeer spoedig te Parijs verwacht.

De *Pays* meldt, dat het antwoord van Prins *Gortschakoff* te Weenen veel verbittering heeft verwekt.

Van de 6423 kiezers te Amsterdam zijn voor de verkiezing van leden van den gemeenteraad dier stad 1140 geldende stemmen uitgebragt, en zijn verkozen de heeren *J. Brouwer Ancher*, *J. B. Beuker*, mr. *J. J. Teding v. Berkhout*, *L. A. Bienfait*, *S. Cool*, mr. *R. J. Corver Hooft*, *W. F. Heshuysen*, *H. A. Insinger*, mr. *H. L. Luden*, *D. Mendes*, mr. *B. J. Muller*, *R. D. Wolterbeek*, bij herkiezing, en de heer *A. Beeloo*. — In stede van wijlen den heer *Fabius* is verkozen mr. *A. de Vries*. Voor den heer *D. A. v. Heemskerk Veeckens* zal eene herstemming dienen plaats te hebben tusschen de heeren dr. *H. v. Kapelle* en mr. *A. Rendorp*.

In 's Gravenhage zijn 1060 geldende stemmen uitgebragt en zijn de aftredende leden herkozen. Alleen tusschen den heer jhr. *Janssens*, aftredend lid, en den heer mr. *F. F. Karseboom* zal eene herstemming moeten plaats hebben.

— Op heden, 23 Julij, is te 's Gravenhage door de commissie voor de staats-spoorwegen aanbesteed, voor *f* 456.000 aan *P. Kalisz*, te Sliedrecht, het maken van de aardenbaan en de kunstwerken, het bouwen van een halt-station te Woensdrecht, en het maken van een gedeelte van den dam door de Ooster-Schelde.

— Op den 6den Augustus aanstaande zal in het bosch van Wolfheze eene openbare godsdienstige bijeenkomst worden gehouden, onder voorzitting van den heer *Heldring*, predikant te Hemmen, en welke bijeenkomst vermoedelijk door een groot aantal belangstellenden zal worden bijgewoond. Het doel is het houden van een Algemeen Nationaal Zendingsfeest. Een aantal sprekers zullen bij die gelegenheid optreden. Aan de aanwezigen zal tegen kleinen prijs verversching worden verstrekt, maar het gebruik van sterken drank zal verboden zijn.

— De inschrijvers voor de Amsterdamsche Kanaal-Maatschappij zijn door den heer *J. G. Jüger* opgeroepen om zich op maandag, dingsdag en woensdag, 27, 28 en 29 Julij, te laten vinden in het lokaal *Eensgezindheid*, op het Spui te Amsterdam, waar hunne tegenwoordigheid wordt gevorderd, om te kunnen overgaan tot het verlijden van de acte van oprigting. Door de Regering is geene andere wijziging in de statuten verlangd, dan dat de president en de vice-president van het bestuur worden benoemd tot wederopzegging toe. Vermits deze bepaling slechts uitdrukt hetgeen voortvloeit uit de wet, is daaraan, op grond der statuten, gereedelijk toegegeven.

— De toestand van den aartsbisschop van Utrecht blijft gunstig. De kogel, zijnde een stuk lood van bijna een duim breedte en 2½ duim lengte, zittende op de hoogte van den eersten lendenwervel, is woensdag namiddag uitgesneden.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 23 Julij. Den 22sten dezer in **Texel** BINNENGEKOMEN: *Alma*, Bevan, Havana, *Jan en Albert*, Wieringa en *Vrouw Dieuwke*, Feenstra, beide van Londen; *Andrea*, Hesselberg, Christiania. Gisteren nog: *Aurora*, Jacobsen, Wyburg.

UITGEZEILD: de stoomb. *Diana* en *Nora*, beide naar Londen. Wind w. z. w. - z. w.

Den 22sten dezer in **Helvoet** BINNENGEKOMEN: *Wesley*, Lecouteur, Jersey.

UITGEZEILD: de stoomb. *Earl of Auckland*, Londen. Wind z. w.

Den 22sten dezer te **Brouwershaven** BINNENGEKOMEN: *Carlota*, Thuren, Callao.

Den 20sten dezer te Zierikzee binnengekomen: *Harlequin*, Shilstone, Liverpool.

Den 5den Junij te Montevideo binnengekomen: *Elisabeth Johanna*, Lackrooy, Liverpool; 8 dito *Vasco de Gama*, de Groot, Cadix; 13 dito *Sophia Maria*, Teensma, Rotterdam.

AMSTERDAM, 23 Julij. Heden zijn in Texel binnengekomen: *Cycloop*, Marseille; *Josephine*, Suriname.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

23 *Julij* 1863. 4½ *ure.*

Thesaurie 3½ p	—	—	—	Insch. Ass. 6 p	—	-	—
NEDERLAND.				Cert. " 6 "	55	—	—
W. Schuld 2½ p	64⅓	¼	64¼	Spw. Aand. 5 "	195¼	196	195¾
" 3 "	77¼	—	—	POLEN.			
" 4 "	99⅞	100	100	Aand. fl. 500 *f*	—	—	—
O.-I. leen. 4 "	99 15/16	—	—	PRUISSEN.			
Amort. Sd. 3½ "	—	—	—	Oblig..... 4½ "	—	—	-
Handelm. 4½ "	141	¼	141	" ....5 "	103⅛	—	—
Aand. Holl. Sp.	—	—	—	OOSTENRIJK.			
Leening.. 4 "	—	—	-	Obl. *Goll* 5 p	—	—	—
Aand. R.-S. 4 "	—	—	-	" " 4 "	—	—	—
R.-Sp. 2 L. 4½ "	—	—	—	" Met. 5 "	63⅛	¾	63⅛
BELGIE.				" " 2½ "	32⅜	—	—
Cert..... 2½ p	—	-		" r. Amst. 5 "	84½	¾	84½
" *Rots.* 2½ "	—	—	—	" Nat. 54. 5 "	67⅝	68	67⅝
SPANJE.				Bankaktien	821	825	821
Oblig..... 2 p	48¼	—	-	Aand. 1854	252	—	—
" .... 3 "	54½	⅝	—	" 1860	529	530	—
" Bin. 3 "	51¼	⅜	51¼	ITALIË.			
Amort. Schuld		—	—	Leen. 1861 5 p	66½	—	-
Bew. Coup....	—	—	—	" bet. Amst. 5 "	—	—	
PORTUGAL.				BRAZILIE.			
Oblig..... 3 "	47¼	⅜	47⅜	Geldl. 24. 5 p	—	—	—
50/62 3 "	46¾	⅞	46⅞	" 39. 5 "	97½	—	-
" uitgest.	—	—	—	" 60. 4½ "	90⅝	—	-
RUSLAND.				ECUADOR.			
Hope & C°. 5 p	101½	¾	—	Oblig. 1855	-	—	—
" 28/29 5 "	100⅜	—	—	VENEZUELA.			
" 31/33 5 "	—	—	—	Oblig..... 3 p	23 9/16	⅝	—
" 1840 4 "	77⅝	—	—	" ....1½ "	12 3/16	—	—
Or. 2 3 4 L. 4 "	77¾	—	—	GRENADA.			
" 5 Leen. 4 "	—	—	—	Oblig..... 4½ p	—	—	—
Obl. 5 Ser. 5 "	83¼	—	—	MEXICO.			
" 6 " 5 "	89⅛	9/16	89⅛	Oblig..... 3 p	36	—	-
" Lond. 4½ "	—	—	—	N.-AMERICA.			
" " 1859 3 "	56⅝	¾	—	Bankaktien	—	—	—
" bij *Hope* 4½ "	90⅝	¾	90 11/16	Ill. Spw. Aand.	69	½	69½
				" Obl. C. B. 7 p	79⅛	¾	79¾

Obl. Centr. Sp. *f* 126; Rusl. 1862, 89⅞, 89 15/16; Braz. 1859, 97½; gest. Gren. 15¼, 15 5/16; dito 1 pct. 9 3/16, 9⅝; Louis. 84¾, 85, 84¾; Griek. 32 9/16, 32⅞, 32 11/16; 5 pct. Ver. St. 73, 73½, 73 7/16; 6 pct. dito 76⅜, 77, 76 13/16; dito 1882, 74½, 75; Turk. binn. 6 pct. 47⅝, 47 13/16, 47 11/16; dito Cert. 137½, 138.

Koers van het geld: Bel. 3½. Prol. 3½. Disk. 3½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*,

BOON HARTSINCK, *President.* DE BEAUFORT, *Secretaris.*

De binnenl. fondsen prijshoudende. — De buitenlandsche algemeen flaauwer, vooral de oostenrijksche. Americaansche 5 en 6 pcts. echter iets aangenamer.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 25.25; Dito Nat. *f* 28.10; Div. Eng. per £ *f* 11.72½; Eng. Russen per £ *f* 11.72½; Frans. *f* 55⅝; Belg. *f* 55¾; Pruiss. *f* 34⅝; Russen in Z. R. *f* 35 9/16; Pools. per fl. *f* 26; Spaans. *f* 241.

WEENEN, 23 Julij. De 5 pc. met. nat. 81.50.

LONDEN, 23 Julij. De 3 pc. gecons. 92⅝ à ¾. Mexico 36⅝ à ⅞. Grieken 33½ à ¾.

PARIJS, 23 Julij. De 3 pc. 67.10. Spanje 51, en 48.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 21 Julij. *Tarwe* weinig ter markt en prijsh.; 66 à 70 p. Ommel. *f* 7,40 à *f* 8,30; 66 à 70 p. Old. *f* 7,20 à *f* 8,10. *Rogge* traag als voren; 68 p. o. *f* 6,70 à *f* 6,75; 62 à 66 p. n. *f* 6,05 à *f* 6,65. *Boekweit* in de puikste soort bij gerijf als genoteerd verkocht; 62 à 66 p. gr. zand *f* 5,10 à *f* 5,95. *Gerst* goed prijsh.; 48 à 52 p. w. *f* 3,60 à *f* 4,20; 54 à 56 p. z. *f* 4,25 à *f* 4,55. *Haver* weinig ter markt en meest als voren; 40 à 50 p. dikke *f* 3 à *f* 4,25; 36 à 40 p. w. v. *f* 2,75 à *f* 3. *Paardenboonen* *f* 5,50 à *f* 6,25. *Koolzaad* *f* 10,50 à *f* 13,60. *Gort* flaauw; grove *f* 8,50 à *f* 8,75; parel *f* 10 à *f* 14.

SNEEK, 21 Julij. *Boter* *f* 38,50.

DELFT, 23 Julij. *Boter* *f* 52 à *f* 53; 2de soort *f* 44 à *f* 51.

Spaarbank te Haarlem.

De ondergeteekende berigt, dat de **INTERESSEN**, verschijnende den 30sten Junij 1863, in de boekjes der deelhebbers zullen worden bijgeschreven op *Zaturdag den* 11den, 18den *en* 25sten *Julij en den* 1sten *Augustus e. k.*, des *voormiddags* van *tien* tot *twaalf* ure, in het gewone lokaal van de spaarbank, in de Zijlstraat.

Haarlem, *den* 29sten *Junij* 1863.

J. H. ROOZEBOOM, Boekhouder Comms.

Vijfentwintigjarige echtvereeniging
van: H. A. EILMANN
en
M. E. BRUMMER.
ZAANDAM, 23 Julij 1863.

*** Ondertrouwd:
HAARLEM, 23 Julij 1863.
C. VAN WIJCHEREN, te *Utrecht*, met M. E. CORVER.

*** Getrouwd:
PARAMARIBO, den 15den Junij 1863.
Algemeene kennisgeving.
C. H. DE VILLENEUVE en M. L. PRINGLE.

*** Gehuwd:
LEIDEN, 22 Julij 1863.
C. C. VAN RIJSBERGEN en M. W. L. COUVÉE.

*** Getrouwd:
Jonkheer U. J. K. Ridder VAN RAPPARD
en
J. C. C. P. ZEHELEIN.
DEVENTER, 23 Julij 1863.

*** Mijne geliefde echtgenoote *S. M. VAN EYBERGEN*, beviel heden van eene DOCHTER.
A. M. SLOTHOUWER.
AMERSFOORT, 20 Julij 1863.

*** Door Gods goedheid beviel heden zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON de Hoog Geborene Vrouwe *S. M.* Baronesse *VAN BOETZELAER*, geliefde echtgenoote van P. C. Graaf VON BYLANDT.
Villa DUINOORD, bij *Scheveningen*, 22 Julij 1863.

*** Bevallen van eene DOCHTER *T. MATTHES — MUURLING.*
HOUTRIJK EN POLANEN, 22 Julij 1863.

*** Bevallen van eene DOCHTER *W. M. P. WOLTERBEEK*, geliefde echtgenoot van Mr. H. W. G. RAS.
AMSTERDAM, 23 Julij 1863.

*** Heden overleed mijn geliefde echtgenoot Mr. J. H. ZEGERS, Heer van *Breklerkamp* enz., in den gezegenden ouderdom van bijna 85 jaren, tot groote droefheid van mij, onze eenige dochter Mevr. *Backer van Leuven* en klein-kinderen.
Huize HELOISENBURG, bij *Lage*, den 16den Julij 1863.
Douairière ZEGERS, geb. TEN HAAFF.
Algemeene kennisgeving aan familie en kennissen.

*** Den 18den Julij 1863 overleed te ARNHEM, onze broeder en behuwd-broeder, de Wel-Edel Gestrenge Heer Mr. ANTHONIUS PAEHLIG, Advocaat te Groningen, diep betreurd door zijne betrekkingen.
Uit aller naam,
R. J. VAN MARSELIS HARTSINCK.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze geliefde dochter DINA ADRIANA, in den ouderdom van 29 jaren.
EDAM, den 18den Julij 1863.
C. H. ZOUTMAAT BRUGMAN.
A. ZOUTMAAT BRUGMAN, VAN DEN BERG.

*** Heden morgen overleed, in den ouderdom van 19 jaren, mijne veel geliefde jongste dochter GEERTRUID, diep betreurd door mij, mijne kinderen en behuwd-kinderen.
GRONINGEN, 19 Julij 1863.
W. J. VAN BONEVAL FAURE.

*** Heden overleed, na langdurig geduldig lijden, in den ouderdom van 44 jaren, mijn dierbare echtgenoot ARIE POEL, Secretaris der gemeente, mij nalatende vier nog jeugdige kinderen.
WIERINGEN, 19 Julij 1863.
M. WIJN, wed. *A. Poel.*
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed zeer onverwachts, aan eene hevige bloedspuwing, de Wel-Ed. Heer HERMANUS JACOBUS DE WIT, in den ouderdom van bijna 71 jaren.
HAARLEM, 19 Julij 1863.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden ontsliep zeer zacht, aan een langzaam verval van krachten, onze geliefde moeder en behuwd-moeder MARGARETHA STOLTENKAMP, wed. den Heer *B. Bauer*, in den ouderdom van ruim 83 jaren.
GILDEHAUS, 20 Julij 1863.
Uit aller naam,
J. B. BAUER.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, mijn hartelijk geliefde echtgenoot GEERTRUIDA JOHANNA VAN HEERDE, in den ouderdom van bijna 58 jaren, waarvan ik bijna 37 jaren met haar in een gelukkigen echt mogt vereenigd zijn. Ik verlies in haar eene brave gade en mijne kinderen eene zorgende moeder. Hoe smartelijk ons dit verlies valt kunnen zij alleen beseffen, die de overledene van nabij hebben gekend, doch wij hopen Gode te zwijgen.
A. KRAMER.
KAMPEN, 20 Julij 1863.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, zacht en kalm, in den ouderdom van 64 jaren, mijn waarde vriend, de Heer DAMMES VAN LEEUWEN, weduwnaar van *Alberdina Maria Boogman*, in leven Logementhouder alhier.
De overledene mogt steeds eene algemeene welverdiende achting ten deel vallen.
VOORSCHOTEN, 20 Julij 1863.
J. P. TREUB, Executeur Testamentair.
Eenige bijzondere en algemeene kennisgeving.
NB. De *affaire* wordt voorloopig op denzelfden voet aangehouden door de nicht van den overledene, Mejuffrouw *H. J. Spitholt.*

*** Het KINDJE, ons den 29sten April geschonken, werd heden weder van ons opgeëischt.
LOENEN, 21 Julij 1863.
D. C. VAN MERKESTIJN.
J. VAN MERKESTIJN — VAN DER HAAGEN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van 74 jaren, Mejufvrouw JOHANNA SPECHT.
ROTTERDAM, 22 Julij 1863.

*** Alle degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan wijlen den Heer JACOB Wz. BOON, gewoond hebbende te Wormerveer en aldaar op den 10den Julij 1863 overleden, worden verzocht daarvan opgaaf of betaling te doen, vóór of op den 15den Augustus 1863, aan den Heer W. J. BOON te Wormerveer.

Instituut op het Buitenverblijf Oudtshoorn te Hoogeveen.

De ondergeteekende, 1ste Docent aan het stads Gymnasium te Enkhuizen, heeft de eer aan ouders en voogden, die voor hunne zonen en pupillen eene degelijke opleiding verlangen, te berigten, dat hij met primo September zijn **INSTITUUT** zal openen te Hoogeveen. De gezonde luchtstreek, de gemeenschap, welke Hoogeveen met de omliggende plaatsen heeft door middel van straatwegen en kanalen, de bij uitnemendheid wel ingerigte woning met grooten tuin, de aanbevelingen van onderscheidene geachte familiën, wier zonen hij met goeden uitslag voor verschillende maatschappelijke betrekkingen heeft opgeleid, dit alles geeft hem de vrijheid zijn INSTITUUT, vooral als KOSTSCHOOL, aantebevelen.

De volgende Heeren hebben zich bereid verklaard, op *franco* aanvrage, met den ondergeteekende alle gewenschte inlichtingen te geven.

De Edel Achtb. Heer A. ZEPER, Burgemeester der Gemeente Hoogeveen.

De Wel-Geb. Heer VAN DER VEEN, Schoolopziener te Hoogeveen.

De Wel-Edel Gestr. Heer Mr. J. D. DIBBITS, Schoolopziener en Burgemeester der Gemeente Borger.

De Wel-Ed. zeer Gel. Heer Dr. A. J. VITRINGA, Gymn. Rector te Deventer.

De Wel-Eerw. zeer Gel. Heeren Dr. D. HARTING en E. CATS WOR, Curatoren; en

De Wel-Ed. zeer Gel. Heer Dr. A. ROMEIN, Rector van het Gymnasium te Enkhuizen.

Enkhuizen, den 15den Julij 1863.
J. STEVENS.

Instituut — Coevorden.

De ondergeteekende neemt de vrijheid, ouders en voogden te berigten, dat hij bij het begin der nieuwe Cursus, die op Maandag 24 Augs. e. k. zal aanvangen, nog eenige **KOSTLEERLINGEN** kan plaatsen. Er wordt opgeleid voor de Academie te Breda, Delft, het Instituut voor de Marine, den Handel enz. Brieven *franco.*
W. J. F. OBBES.

INSTITUUT.

De ondergeteekende **heeft de eer**, aan ouders, voogden en belangstellenden **bekend te maken**, dat na afloop der jaarlijksche vacantie, de nieuwe **LEER CURSUS** op den 15den Augustus e. k. een aanvang zal nemen. Er bestaat nog gelegenheid tot plaatsing van eenige **JONGE-LIEDEN**, waartoe hij zich beleefdelijk blijft aanbevelen.
Voorst, *Julij* 1863.
De Instituteur.
C. WIEGERS.

Opvoeding en onderwijs.

De **CURSUS** aan het Athenaeum van Maastricht, zal in de maand September a. s. weder beginnen. Beide afdeelingen dier inrigting zijn hoogst gunstig bekend en bepaaldelijk de tweede, die voor nieuwere talen, handelswetenschappen en industrie, is eenig in hare soort. Zij die hunne kinderen of pupillen aan deze inrigting willen doen opleiden, vinden gelegenheid tot huisvesting, verzorging en toezigt ten huize van den ondergeteekende. Nadere inlichtingen worden op *franco* aanvrage gegeven.
J. H. DE GREEF,
Waalsch Predikant.

KOSTSCHOOL VOOR JONGE HEEREN, TE GOOR.

De ondergeteekende heeft de eer aan belanghebbende ouders en voogden bij deze te berigten, dat de jaarlijksche **VACANTIE** den 2den Aug. e. k. eindigt.
J. B. GROOTERS.

*** Een **HULP-ONDERWIJZER**, 20 jaren oud, in staat het fransch, engelsch en hoogduitsch te helpen onderwijzen, zoekt van betrekking te veranderen. Men adressere zich, met *franco* brieven, onder lettter G., bij de Boekhandelaars J. VAN BENTUM EN ZN. te Gouda.

HUIS-ONDERWIJZER.

In de gemeente Middelharnis, wordt tegen 1° October a. s. verlangd een **HUISONDERWIJZER-EXTERNE**, P. G. Vereischten zijn, eene acte als Hulponderwijzer, kunnende tevens onderwijs geven in de fransche taal, meetkunde, muziek en teekenen, tegen een salaris van *f* 600 's jaars. Brieven *franco*, onder letter A, aan het Hulp-Postkantoor te Middelharnis.

HULP-ONDERWIJZER.

Aan de openbare school te Heer-Hugowaard wordt, zoo spoedig mogelijk, gevraagd een **HULP-ONDERWIJZER**, op eene jaarwedde van *f* 375. Adres, met *franco* brieven, aan den Burgemeester dier gemeente.

HULP-ONDERWIJZER.

Voor de openbare school te Echteld, Prov. Gelderland, wordt een **HULP-ONDERWIJZER** gevraagd; jaarwedde *f* 350, bovendien voor reiskosten *f* 10.
Brieven *franco*, aan den hoofd-onderwijzer te Echteld intezenden, voor 15 Augustus 1863.

*** *Burgemeester en Wethouders van* LEYDEN doen te weten, dat eerlang zal worden overgegaan tot de benoeming van een **HULP-ONDERWIJZER** der 2de klasse, met eene acte van hoofd-onderwijzer, aan de openbare school voor gewoon lager onderwijs voor minvermogenden, op eene jaarwedde van *f* 500, weshalve zij, die verlangen voor deze betrekking in aanmerking te komen, worden uitgenoodigd, hunne bewijsstukken van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag, voor of op 1 Augustus e. k., ter plaatselijke Secretarie *portvrij* intezenden.
Leyden, 21 *Julij* 1863.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

*** J. SÖHNGEN, kostschoolhouder te Oirschot, heeft de eer de respective ouders en voogden te berigten, dat de **LESSEN** weder een aanvang zullen nemen Maandag den derden Augustus e. k.

*** Door de benoeming van Mr. J. DE WITT, tot Commissaris van Politie te Amsterdam, is de betrekking van **HOOFD-** of **EERSTEN COMMIES**, ter secretarie te Alkmaar, op eene jaarwedde van *f* 800, vacant.
Sollicitanten worden uitgenoodigd zich, vóór den 15den Augustus e. k., met *franco* brieven, aan den Burgemeester te adresseren of zich *persoonlijk* aantemelden.

*** Voor een ouderloos **JONGELING**, P. G., ruim 17 jaren oud, van fatsoenlijke afkomst en uitmuntend gedrag, vlug kunnende lezen, schrijven en rekenen, reeds meer dan een jaar in eene druk beklante kruideniers-affaire werkzaam geweest, doch thans, geheel buiten eigen toedoen, zonder betrekking, wordt op nieuw eene plaatsing gezocht, bij voorkeur zoodanige, waaraan het kruideniersvak, tevens den tabaks- en sigarenhandel, verbonden is. Adres, met *franco* brieven, onder lett. O., bij den Boekhandelaar SMITS te Ootmarsum.

*** Er biedt zich aan een **MOLENAARS-KNECHT**, zijn werk goed verstaande, kan met gewone en fransche steenen omgaan en goede getuigen leveren. Adres J. PADDENBURG, bij de Koornmolenaar te Sassenheim.

KOETSIER.

Men verlangt in de nabijheid van 's Gravenhage, een ongehuwd **KOETSIER**, P. G., goed kunnende rijden en geschiktheid bezittende om eenig huiswerk te verrigten en tafel te dienen, tevens zindelijk zijnde en geen misbruik makende van sterken drank. Alleen zij, die van goede getuigschriften zijn voorzien en met overlegging dier bewijsstukken, kunnen zich schriftelijk aanmelden; op anderen wordt geen regard geslagen. Adres, *franco*, onder letters W. K., bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER, Vijgendam, te Amsterdam.

PALFRENIER,

wordt gevraagd, genegen ook eenig huiswerk te doen. Adres in *persoon*, bij den Boekhandelaar W. WILLEMS, Vijzelstraat, Amsterdam.

LANDBOUW.

GEHUWDE LIEDEN, tusschen de 30 en 40 jaren oud, P. G., zagen zich gaarne met November e. k. geplaatst tot het waarnemen of besturen eener boerderij. Zij zijn voorzien van goede getuigschriften; de man is bekend met de meekrapteelt en met verscheidene machines bij den landbouw in gebruik enz. Beiden zijn bekend met de Zuid-Hollandsche boter- en kaasmakerij.
Adres, met *franco* brieven, onder lett. A., bij den Boekhandelaar S. OCHTMAN Jz. te Zierikzee.

*** Met 1° November wordt te Amsterdam, bij een *klein* getal leerlingen, eene **HULP-ONDERWIJZERES** gevraagd (externe), die tevens *goed fransch* spreekt en handwerken van nut en smaak kan onderwijzen.
Adres, *franco*, lett. S., bij J. DE RUYTER, Boekverkooper te Amsterdam.

*** Te Utrecht wordt verlangd, een **GOUVERNEUR-EXTERNE** (dagelijks van 9—4 ure), P. G., in staat om het nederduitsch, fransch en engelsch, geschied- en aardrijksk., te onderwijzen aan een jongeling van 15 jaren. Brieven *franco*, onder letter C., bij den Boekhand. KEMINK EN ZOON, aldaar.

*** Te Rotterdam wordt gevraagd eene **ZWITSERSCHE GOUVERNANTE**, om de opvoeding van twee kinderen te volkomen, tegen Augustus, September of October; een goed salaris en liefderijke behandeling wordt beloofd. Adres, *franco*, onder letter E., aan het Advertentie-Bureau van H. NIJGH, te Rotterdam.

*** Men wenscht **DRIE MEISJES** van 11 tot 13 jaren, met September e. k., tegen billijke voorwaarden te plaatsen op eene Prot. Kostschool. Reflecterende met *franco* brieven, onder lett. S. S., met opgaaf van conditien enz., bij den Boekhandelaar H. W. WILLEMS, Koningsplein, te Amsterdam.

*** Eene fatsoenlijke **DAME**, 30 jaren oud, van de P. G. en eene beschaafde opvoeding genoten hebbende, biedt zich aan bij eene deftige famielje, als gezelschapsdame, of tot assistentie in een klein huisgezin. Adres, *franco*, bij A. HOOGENBOOM, Boekhandelaar in de Reestraat te Amsterdam. Lett. A.

*** Een **BURGER MEISJE**, van de P. G., 16 jaren oud, biedt zich aan als kindermeisje of wel ter assistentie eener kleine huishouding bij fatsoenlijke lieden; van een allezins onbesproken gedrag kan de beste informatie geleverd worden. Inclinerenden gelieven zich te adresseren, *franco*, onder lett. M. H. W., bij J. SMIT, Kadijk, n°. 628, Amsterdam.

*** *Om dadelijk* of met Augustus in dienst te treden, wordt verlangd, eene **DIENSTBODE**, gezond en zonder ligchaamsgebreken, van goede getuigen voorzien, in staat een goede burgerpot te koken en huiswerk te verrigten. Huur *zestig à zeventig gulden*, naar bekwaamheid. Met opgave van godsdienst, ouderdom en waar getuigen te verkrijgen zijn, adressere men zich, met *franco* brieven, onder letter O, bij den Boekhandelaar P. C. MAAS te Gouda.

*** Men verlangt tegen half Augustus tot assistentie in het huishouden, op eene kostschool, eene **JUFVROUW**, P. G., van goede getuigschriften voorzien. Adres, den Heer CALLENBACH, Boekh. te Nijkerk, letter B., *franco*.

*** De **BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING** van Hoofdparticipanten der Commercie Compagnie te Middelburg, is **verdaagd** tot Dingsdag den 28sten Julij 1863, des namiddags ten één uur, in het gewoon lokaal.

Provincie Drenthe.

AANBESTEDING.

Op Zaturdag den achtsten Augustus 1800 drie en zestig, des voormiddags te elf ure, zal, onder nadere goedkeuring, door de Commissie, belast met den aanleg van den straatweg van Klinkmolenbrug naar Dalen, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Drenthe, in het logement van de Wed. *van Tarel* te Dalen, worden aanbesteed:

Het maken van de **AARDE BAAN**, voor een straatweg van af de Klinkmolenbrug, scheiding der gemeenten Emmen en Sleen, tot aan de Keistraat te Dalen, ter lengte van 9477 ellen, waarvan 6457 ellen in de gemeente Sleen, en 3020 ellen in de gemeente Dalen.

*** Wordt gezocht een **GENEESHEER**, die het Magnetismus uitoefent, en genegen is een Patient in behandeling te nemen, waartoe hij hem tijdelijk ten zijnen huize zal moeten ontvangen. Adres, met *franco* brieven, onder de letters M. S., bij de Kantoor-Boekhandelaren M. WESTERMAN & ZOON, Kalverstraat, E. 50, te Amsterdam.

Buiten Societeit bij Arnhem.

Door vertrek van eene familie, komen tegen 1 Augustus weder eenige **APPARTEMENTEN** disponibel, met kost en bediening. Nadere informatien, op *franco* aanvrage, te bekomen bij den ondergeteekende.

Arnhem, 17 *Julij* 1863. F. C. SCHULZE.

*** Door sterfgeval te HUUR, de kapitale **BOUWHOEVE, *DE HOGE KOPPEL*,** onder Almkerk, groot ongeveer 42 bunders, best bouw- en weiland, enz., met daarop staande geheel nieuwe woning, schuren enz. Te bevragen bij den eigenaar HANEDOES VAN ALMKERK te Woudrichem.

Er bestaat gelegenheid tot gelijktijdige overname van de aanwezige **MACHINERIËN, GEREEDSCHAPPEN, ENZ.**, van het bedrijf.

*** In het om zijne schoone omstreken en gezonde ligging geroemde stadje Ootmarsum, in Overijssel, wordt bij fatsoenlijke burgerlieden, P. G., voor matigen prijs te HUUR aangeboden, eene net gemeubeleerde **BENEDENVOORKAMER** met alcoof, de laatste voorzien van twee zindelijke slaapplaatsen: een en ander naar verkiezing met of zonder kost, bewassching, vuur, licht en bediening. Adres, met *franco* brieven, onder lett. O., bij den Boekhandelaar SMITS te Ootmarsum.

*** De provisionele veiling der **ONROERENDE GOEDEREN** onder Ophemert, gehouden te Tiel, den 21sten Julij 1863, door den Notaris **M. A. BIERMAN**, heeft opgebragt:

De perceelen nos. 1 tot en met 8 eene som van	*f* 25,825
en het 9de perceel	" 375
Totaal . . .	*f* 26,200

Vrijwillige Verkooping
VAN
een HUIS, met TUIN enz.,
te BOSKOOP.

De Notaris **DUISENBERG** te Boskoop, zal, op Vrijdag 21 Augustus 1863, des avonds te 6 ure, in het Gemeentehuis aldaar, publiek veilen en verkoopen:

Eene goed onderhoudene, hechte en sterke **HUIZINGE**, bevattende onderscheidene vertrekken, keuken, kelder, ruime zolder en verdere gemakken; voorts schuur, erf en tuin daarachter: alles staande en gelegen te Boskoop, aan de oostzijde van het dorp.

Te aanvaarden 1 October 1863, en te zien na 1° Augs., elken Dingsdag en Donderdag, mits vooraf belet vragende.

Nader onderrigt ten Kantore van voornoemden Notaris te Boskoop.

Definitieve toewijzing,

bij afslag, op Vrijdag 31 Julij 1863, 's voormiddags te 10 ure, in het koffijhuis *Koophandel en Zeevaart*, van *R. J. van der Horst*, aan de Groenmarkt te Dordrecht, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris **H. SCHUYTEN**, van de volgende onroerende goederen, die op Vrijdag 17 Julij ll. zijn geveild, te weten:

13 bunders, 35 roeden, 98 ellen **WEI- en BOUWLAND**, onder de Werken, Almkerk, Andel en Emmichoven; in 10 perceelen.

Eene **BOUWMANSWONING** en **GEVOLGEN**, met erf, laning, tuin, boomgaard en wei- en bouwlanden, te zamen groot 32 bunders, 75 roeden, 50 ellen, onder Dussen, in den Zuid-Hollandschen polder; in 12 perceelen, die na afzonderlijken afslag zullen worden gecombineerd.

De **WEI- en HOOIPOLDER**, gen. ***DE THOMASWAARD***, gelegen onder Werkendam, groot 41 bunders, 87 roeden, 10 ellen, in 2 perceelen, die na afzonderlijken afslag zullen worden gecombineerd;

En 10 bunders, 51 roeden, 40 ellen **WEI- en HOOILAND**, zijnde het 1e deel van de 1e en 2e partij in het Breedweer van *Florus van den Tempel*, gelegen onder Werkendam, in een perceel.

Nader onderrigt is te bekomen bij gemelden Notaris SCHUYTEN te Dordrecht, alsmede, met betrekking tot den Thomaswaard, ook bij den Notaris W. J. v. d. ELST te Werkendam.

*** **H. A. M. ROELANTS** te Schiedam, heeft uitgegeven, de Afleveringen 1—3, van:

JOOST VAN VONDEL'S
VOLLEDIGE DICHTWERKEN.

NAAR TIJDSORDE GERANGSCHIKT EN IN DE HEDENDAAGSCHE SPELLING UITGEGEVEN.

MET INLEIDING EN AANTEEKENINGEN
VAN
Dr. J. VAN VLOTEN,
HOOGLEERAAR TE DEVENTER.

VONDEL'S DICHTWERKEN zullen op nieuw worden uitgegeven, onder bezorging van den Hoogleeraar Dr. J. VAN VLOTEN. — Eene uitvoerige inleiding over het Leven en de Werken des Dichters zal deze uitgaaf openen, terwijl de aanteekeningen, ophelderingen tot den tekst bevattende, onder iedere bladzijde zullen geplaatst worden. — Ofschoon men voor eene uitgaaf van VONDEL'S werken, bestemd voor het hedendaagsche publiek, de voorkeur geeft aan onze hedendaagsche spelling, zoo zal niettemin VONDEL'S taal geheel behouden blijven, en zullen de wijzigingen alleen op die spelling betrekking hebben. Alle thans verouderde woorden, doch eigenaardig aan VONDEL'S tijd, blijven onveranderd en worden in de aanteekeningen verklaard. Het formaat is Imperiaal Octavo, en de typografische uitvoering overeenkomstig de eischen van den tegenwoordigen tijd. Een geheel nieuwe letter is opzettelijk voor dit werk gegoten. — De uitgaaf wordt geraamd op 100 of 110 vellen druks, van 16 bladzijden, twee lijvige boekdeelen vormende. — De verzending zal geschieden in ongeveer **Veertig Afleveringen**, waarvan er maandelijks minstens een het licht ziet. Deze Afleveringen zullen tot den ongehoord lagen prijs van slechts **25 Cents** berekend worden. VONDEL'S VOLLEDIGE DICHTWERKEN zullen dus ongeveer

TIEN GULDEN

kosten, terwijl in geen geval meer dan 110 vellen druks den Inteekenaren wordt in rekening gebragt, en alzoo in ruim drie jaren, voor eene jaarlijksche uitgaaf van **Drie Gulden**, VONDEL'S Dichtwerken voltooid zijn. — VONDEL'S Portret wordt aan de Inteekenaren bij de laatste Aflevering gratis uitgereikt.

*** Men vraagt te HUUR, met 1°. September 1863, op een dorp, bij voorkeur in Overijssel of Gelderland, een **HUIS**, met drie à vier kamers, keuken en zolder, liefst met een **TUINTJE**, met opgaaf tevens van huurprijs. Adres, met *franco* brieven, onder letters A. Z., bij de Boekhandelaren VAN HOOGSTRATEN EN GORTER te Zwolle.

GYMNASIËN EN INSTITUTEN.

Bij **J. A. WILLEMSEN** ziet het licht:

READINGS
IN
ENGLISH PROSE
BY
B. DINGEMANS,
Teacher of Modern Languages at the Zutphen Gymnasium.
***f* 1,25.**

OPSTELLEN
TER VERTALING IN HET LATIJN
VOOR DE
ONDERSTE EN MIDDELSTE KLASSEN DER GYMNASIËN,
DOOR
K. F. Süpfle.
Naar de tiende druk uit het Hoogduitsch
DOOR
Dr. H. J. MATTHES J. Czn.,
Rector van het Stedelijk Gymnasium te Zutphen.
***f* 1,90.**

*** Door **W. H. KIRBERGER** te Amsterdam, wordt heden uitgegeven:

TWIJFELZUCHT,
door Dr. W. C. MAGEE, met een voorwoord van Dr. J. J. VAN OOSTERZEE.
Prijs 50 cents.

In alle Boekwinkels voorhanden:
De vierde druk van
DE KAMPER STUKJES,
met plaatjes. PRIJS 50 CENTS.
In weinig tijds werden honderden van dit geestig geschreven boekje verkocht.

VOOR GYMNASIËN EN INSTITUTEN.

Bij **A. VAN LOON** te Tiel, is uitgegeven:

I. **OVER HET LEVEN EN DE GEDICHTEN VAN HOMERUS.** 1e Stukje. **HOMERUS en DE ILIAS**, uit het hoogduitsch van J. H. J. KÖPPEN. 2e *druk, herzien en verbeterd.* Prijs . . . . *f* 1,40.

II. **DITO DITO.** 2e Stukje. **DE ODYSSEA VAN HOMERUS**, door J. T. BERGMAN. *Met eene homerische wereldkaart.* Prijs . . . . . *f* 2,10.

III. **VERZAMELING VAN BRIEVEN TER VERTALING IN HET ENGELSCH.** Ten gebruike voor eenigzins gevorderde leerlingen. Bewerkt naar het hoogduitsch van Dr. CARL MUNDE. Prijs . *f* –,50.

IV. **ZAMENSPRAKEN IN DE FRANSCHE EN NEDERLANDSCHE TAAL**, over gemeenzame onderwerpen, ter dienst der scholen. *Verbeterd en vermeerderd*, door D. W. BOSCH Dz. 7e Druk. Prijs *f* –,40.

V. **EERSTE LEES- EN LEERBOEKJE DER FRANSCHE TAAL**, bevattende: eene geleidelijke en bevattelijke wijze om jonge kinderen met de eerste gronden van het fransch bekend te maken, door F. VAN DEN BERG, *onderwijzer der fransche taal.* Prijs . *f* –,30.

VI. **ONDERHOUDEND EN NAAR EENE NIEUWE METHODE INGERIGT FRANSCH LEES- EN VERTAALBOEKJE**, voor weinig gevorderden. Prijs . . . . . *f* –,20.

*** **A. W. SYTHOFF** te Leyden, geeft uit:

CHRISTELIJK
ZONDAGSBLAD
VOOR HET
NEDERLANDSCHE VOLK.
UITGEGEVEN DOOR
E. GERDES.

Het ZONDAGSBLAD wordt uitgegeven in 52 Afleveringen, elk van 12 bladzijden imperoijaal octavo, en wel op onbepaalde tijden, doch zóó, dat iederen Zondag een blad in handen van de Lezers van het Zondagsblad kan zijn. Die 52 vellen vormen te zamen twee lijvige Boekdeelen, ieder ruim 300 bladzijden groot.

Door goedkoopte van prijs is het Zondagsblad bestemd om in ieders handen te komen. Elke Aflevering kost 5 Cents, zoodat de prijs van den geheelen jaargang de geringe som van Twee Gulden Zestig Cents bedraagt voor 600 bladzijden. Platen zullen den tekst opluisteren.

HET LIEFDE-OFFER. Een leesboek over den aard en de strekking der Christelijke godsdienst, met viguet, door P. BUYS. *f* 2,90.

J. HERMAN DE RIDDER, De beeldtenis van A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN, als handhaver der Nationaliteit. Met portret *f* 0,50.

BIJBELSCHE HISTORIEPLATEN.
Schooluitgave.

INHOUD: *Oud Testament.* 1. 's Menschen zondenval. — 2. Kaïn en Habel. — 3. De zondvloed. — 4. Hagar en Ismael. — 5. Abrahams offer. — 6. Rebecca en Izaäk. — 7. Jozef door zijne broeders verkocht. — 8. Jakobs aankomst in Egypte. — 9. Mozes door Farao's dochter gered. — 10. Mozes met de tafelen der wet. — 11. De verspieders van het land Kanaän. — 12. Mozes op den berg ziet Kanaän. — 13 Naömi en Ruth. — 14. De roeping van Samuel. — 15. David en Goliath. — 16. David en koning Saul. — 17. Absaloms dood. — 18. Tempelinwijding door Salomo. — 19. Hiskia ziek en de profeet Jesaja. — 20. Eerbewijzing aan Mordechai.

Nieuw Testament. 1. De herders bij de kribbe van Jezus. — 2. De vlugt naar Egypte. — 3. De twaalfjarige Jezus in den Tempel. — 4. Jezus door Johannes gedoopt. — 5. Jezus zegent de kinderen. — 6. Jezus en Petrus. — 7. Jezus drijft de verkoopers uit den Tempel. — 8. Jezus bij Maria en Martha. — 9. De barmhartige Samaritaan. — 10. De Farizeër en de Tollenaar. — 11. De verloren zoon. — 12. De rijke man en Lazarus. — 13. Jezus' intogt in Jeruzalem. — 14. Instelling van het Avondmaal. — 15. Jezus het kruis dragende. — 16. De graflegging. 17. Jezus verschijnt aan Maria Magdalena. — 18. Jezus' Hemelvaart. — 19. Ananias bij Paulus. — 20. Philippus en de Kamerling.

HERMANN WAGNER, ED. VOGEL, DE REIZIGER IN AFRIKA. — Zijne reizen en ontdekkingen in de binnenlanden van Africa, als: de groote woestijn, Soedan, het meer Tsad, enz., benevens eene levensschets des reizigers. Naar het Hoogduitsch door H. M. C. VAN OOSTERZEE . . . . . *f* 2,75.

HERMANN WAGNER, DE FRANKLIN-EXPEDITIE EN HAAR AFLOOP. — Ontdekkingen van de Noordwestelijke doorvaart door MAC CLURE. — Het vinden der overblijfselen van de Franklin-Expeditie door Kapitein MAC CLINTOCK. Naar het Hoogduitsch door CORSTIAAN DE JONG . . . . . *f* 2,20.

FRIEDRICH STEGER, DE NIPPON-VAARDERS OF HET WEDERGEOPENDE JAPAN. — In schetsen uit de bekendste oudere en nieuwere reizen . . . . . *f* 3,50.

Dr. ELISHA KENT KANE, DE NOORDPOOLVAARDER. — Togten en ontdekkingen van de tweede Grinnell-Expeditie ter opsporing van Sir JOHN FRANKLIN, in de jaren 1853, 1854 en 1855 . . . . . *f* 2,50.

DAVID LIVINGSTONE, LIVINGSTONE, DE ZENDELING. — Ontdekkingsreizen in de binnenlanden van Afrika, in schetsen uit de bekendste oudere en nieuwere reizen, vooral met betrekking tot de groote ontdekkingen in Zuid-Afrika, gedurende de jaren 1840–1856. Naar het Hoogduitsch door H. M. C. VAN OOSTERZEE . . . . . *f* 2,50.

Uitgegeven bij **A. TJADEN** te Deventer, en op aanvraag bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar:

PRIJS 3de 1000TAL *f* 1,25.

I. Magazijn van voorschriften, een handboek voor iedereen, bevattende circa **700 recepten en geheimen**, uit het hoogduitsch en fransch, door Dr. B. MEYLINK, waaronder zeer vele tot het maken van alle soorten van *vruchtenwijnen*, het *inmaken van vruchten*, *droog suikergoed*, *likeuren en andere dranken*, *huis-apotheek*, *lakken en vernissen*, *toiletbenoodigdheden en reukwerken*, gemakkelijke middelen **om het haar te doen groeijen en te kleuren, zomersproeten** weg te maken, enz. enz.

II. Dr. B. MEYLINK, bessenwijn en cider, hunne doelmatigste bereiding op wetenschappelijke gronden. . *f* –,50.

III. **Zoo maakt men vuurwerk**, handleiding om op eene gemakkelijke en minkostbare wijze alle soorten van vuurwerk te maken. . . . . *f* –,70.

Nog eenige ex. voorhanden van Dr. H. VAN BLANKEN.

IV. Beginselen der roë- en peilkunde, voor hen, die zich in korten tijd voor het **CONTROLEURS-EXAMEN** willen bekwamen. . . . . *f* –,90.

V. H. H. TAMMINGA, handleiding tot het doen van examen als **RIJKS COMMIESROEIJER.** *f* 1,25.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.